

Helsingin kaupunki

Päiväkoti Toivon Varhaiskasvatus- suunnitelma

"Toivossa on hyvä elää"

Sisällys

Johdanto	
1. Päiväkoti Toivo	4
1.1 Päiväkodin kuvaus	4
1.2 Toiminta-ajatus	4
2. Päiväkodin arvot ja käsitteet	5
2.1 Lapsilähtöisyys	5
2.2 Oppimis- ja tietokäsitys	6
3. Kasvatuskumppanuus	7
4. Oppimisympäristö	9
4.1 Fyysinen	9
4.2 Psyykkinen	9
4.3 Sosiaalinen	10
4.4 Lasten osallisuus	10
4.5 Pienissä ryhmissä toimiminen	10
5. Hoito ja huolenpito	11
6. Kielen ja vuorovaikutuksen merkitys toiminnassa	12
7. Monikulttuurisuus Toivossa	12
8. Lapselle ominainen tapa toimia	13
8.1 Leikkiminen	13
8.2 Liikkuminen	14
8.3 Tutkiminen	14
8.3 Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen	15
9. Esiopetus	16
9.1 Yhteistyö alueella	17
9.2 Oppilashuolto	17
9.3 Arviointi	18
10. Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa	18
11. Yhteistyö	19
12. Arviointi ja dokumentointi	20
12.1 Lapsi	21
12.2 Henkilökunta	22

Johdanto

Päiväkoti Toivon varhaiskasvatussuunnitelma pohjautuu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2009), Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan (2013), Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan (2014) sekä vanhempien ja henkilökunnan yhteisiin arvoihin.

Toivossa varhaiskasvatussuunnitelman (vasu) työstäminen aloitettiin keväällä 2009. Henkilökunta ja vanhemmat vastasivat arvokyselyyn, joka on pohjana Toivon vasulle. Varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty 2013 - 2015.

Varhaiskasvatussuunnitelman tarkoituksena on ohjata ja kehittää varhaiskasvatusta ja siten tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatussuunnitelma on tarkoitettu tiedoksi perheille ja työvälineeksi henkilökunnalle. Sen tarkoituksena on luoda yhteiset linjat ja tavoitteet, jotka ohjaavat Toivon hyvää arkea.

1 Päiväkoti Toivo

1.1 Päiväkodin kuvaus

Päiväkoti Toivo avasi ovensa 16.3.2009. Päiväkoti sijaitsee Viikin uudella, rakenteilla olevalla Latokartanon varhaiskasvatusalueella. Toivon lähellä on asuintaloja, Latokartanon peruskoulu, Viikin normaalikoulu, liikuntapuisto ja metsää. Toivon lapsiryhmistä yksi on integroitu erityisryhmä. Toivossa on myös leikkitoiminnan metsäkerhoja.

1.2 Toiminta-ajatus

Toivossa pidämme lapsista hyvää huolta ja luomme lämpimän ja turvallisen ilmapiirin. Perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä tavoitteenamme on avoin ja luottavainen kasvatuskumppanuus. Arvostamme yhteisöllisyyttä, Toivon lapset ovat meille kaikille yhteisiä. Painotamme toimimista pienissä ryhmissä päiväkodin kaikkia tiloja hyödyntäen.

Korostamme lapsen kokonaisvaltaista päiväkotipäivää. Kaikki päivän tilanteet ovat lapselle tärkeitä oppimistilanteita ja kokemuksia; leikki, ulkoilu, ruokailut, lepopohetket, pukemistilanteet ja toimintatuokiot. Oman ryhmän toiminnan lisäksi koko päiväkodin yhteiset juhlat ja tapahtumat antavat lapselle elämyksiä. Ohjaamme lapsia luonnon kunnioittamiseen ja ekologisuuteen.

Kannustamme lapsia liikkumaan päiväkotipäivän eri tilanteissa. Sallimme mahdollisimman paljon lapsen luontaista liikkumista niin ulkona kuin sisälläkin.

2 Päiväkodin arvot ja käsitteet

Teimme helmikuussa 2010 arvokyselyn vanhemmille ja päiväkodin henkilökunnalle. Kyselyssä yhteisiksi arvoiksi nousivat turvallisuus, toisten huomioon ottaminen, hyvät tavat, kunnioittaminen, erilaisuuden hyväksyminen ja suvaitsevaisuus sekä ekologisuus ja luonnon kunnioittaminen.

Toimintamme lähtökohtana on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen kasvuympäristö. Perheet kohdataan kunnioittavasti ja perheiden yksilöllisyyttä arvostaen. Jokaisen lapsen tulee tuntee olevansa arvostettu omana itsenään. Toisten huomioon ottamista, hyviä tapoja ja toisista huolehtimista harjoitellaan aikuisen tuella arjen monissa tilanteissa. Herätämme lasten kiinnostuksen luonto- ja ympäristöasioihin sekä halun omalla toiminnallaan vaikuttaa näihin.

2.1 Lapsilähtöisyys

Toivossa aikuinen tuntee lapsiryhmänsä lapset, huomioi lapsen vahvuudet, tuen tarpeet sekä ikä- ja kehitystason. Aikuisella on herkkyyttä tiedostaa lapsen yksilölliset tarpeet ja tukea lapsen kasvamista ja oppimista. Aikuiset vastaavat lapsen tarpeisiin ja antavat lapselle haasteita lasten omien kykyjen mukaan. Lasta kannustetaan ja annetaan hänelle positiivista palautetta. Jokainen lapsi hyväksytään omana persoonanaan. Lapsi tulee kuulluksi ja kokee olevansa tärkeä. Lapsen yksilöllisyyttä kunnioitetaan ja lasten välillä on tasa-arvo.

Aikuisen ja lapsen välillä on hyvä vuorovaikutus. Aikuiset asettavat rajat, säännöt ja perustelevat toimintaansa. Sopimukset ja säännöt ovat sitä varten, että arki toimii. Lapsi oppii toimimaan yksilönä ryhmässä. Lapsi oppii huomioimaan ja auttamaan toisia sekä huolehtimaan toisista.

Toiminta suunnitellaan ryhmän tarpeet huomioon ottaen. Kun asiat ovat lapselle merkityksellisiä, hän kiinnostuu niistä, keskittyy, sitoutuu ja on motivoitunut toimintaan. Aikuisella on valmius muuttaa toimintaa lapsilta aistitun palautteen myötä. Aikuinen havainnoi ja dokumentoi lasten toimintaa. Aikuiset keskustele- vat, vaihtavat kokemuksia sekä arvioivat toimintaa.

Huomioimme lapselle ominaiset toiminta- ja oppimistavat. Toiminta tapahtuu mahdollisimman paljon pienissä ryhmissä, jolloin yksilöllinen vuorovaikutus mahdollistuu lapsen ja aikuisen välillä. Lapsella on päivän aikana mahdollisuus valita itselleen mieleistä tekemistä. Oppimisympäristössä materiaali on lapsen tarpeita vastaavaa sekä saatavilla.

Vanhempien ja henkilökunnan välinen tiivis vuorovaikutus auttaa tuntemaan lasta paremmin (kasvatuskumppanuus). Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat (vasu) ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmat (leops) ohjaavat ryhmän toimintasuunnitelmaa.

2.2 Oppimis- ja tietokäsitys

Oppiminen on elinikäistä, jatkuvaa ja aiemmin opitun pohjalle rakentuvaa. Oppimisessa otetaan huomioon lapsen yksilöllisyys. Lapset oppivat eri tavoilla, ja aikuinen sallii ja antaa tuen erilaisille tavoille oppia. Aikuinen mahdollistaa lapselle luontaisen tavan oppia ja tunnistaa lapsen tarpeet ja herkkyyskaudet.

Lapsi leikkii, liikkuu, tutkii, kokee, ilmaisee ja tekee asioita itse. Oppiminen tapahtuu arjessa ja aikuinen tukee omalla toiminnallaan lapsen oppimista. Lapselle annetaan palautetta hänen toiminnastaan ja järjestetään oppimistilanteita lapsen omien kykyjen mukaan. Lasta kannustetaan yrittämään ja opettelemaan uusia asioita, jotta hän saisi onnistumisen elämyksiä.

Oppimisympäristö on rakennettu lapsen tarpeita vastaavaksi. Pieni on suurta lapselle. Päivän paras hetki lapselle voi olla kuralätäkössä leikkiminen! Lapset oppivat toinen toisiltaan. Päiväkodissa lapsi on yksilönä yhteisössä. Lapsi oppii parhaiten, kun fyysiset tarpeet on tyydytetty ja lapsella on turvallinen olo.

3 Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuudessa koti ja päivähoito toimivat yhdessä. Perustana on vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö. Kasvatamme lasta yhdessä vanhempien kanssa ja tuemme heitä kasvatustyössä. Luottamuksellinen yhteistyö syntyy vanhempien ja henkilökunnan välille keskustelemalla, kunnioittamalla vanhempien toiveita sekä tarjoamalla vanhemmille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa päiväkotimme toimintaan.

Kerromme vanhemmille päivittäin lapsen päiväkotipäivästä, lapsen tapahtumista, kokemuksista ja tunteista. Vanhemmat tuovat esille näkemyksiään ja kokemuksiaan omasta lapsestaan ja näitä asioita huomioimme päivähoidossa. Näin vanhemmat ja kasvatushenkilöstö saavat laajemman, syvemmän ja monipuolisemman käsityksen lapsesta eri kasvuympäristöissä.

Kasvatuskumppanuus alkaa uusien perheiden vastaanottamisella. Alkukesästä järjestetään uusille perheille tutustumistilaisuus. Mikäli lapsi aloittaa kesken toimintakauden, otetaan perheeseen yhteyttä ja sovitaan yksilöllinen tutustumisajankohta. Myös kotikäynti on mahdollinen.

Tutustumiskäynnillä vanhemmat saavat päiväkodin infopakettin, täyttävät lapsen perustietolomakkeen ja sovitaan lapsen tutustumisjaksosta. Tutustumisjaksolla (noin 1 viikko) lapsi tutustuu vanhempiensa kanssa päivähoitoon. Lapsen päiväkodissaoloaika pitenee asteittain. Lapsi voi jäädä päiväkotiin ilman vanhempiaan, kun hoitosuhde on virallisesti alkanut.

Aloituskeskustelu käydään vanhempien kanssa tutustumisjakson aikana. Ryhmässä sovitaan vastuukasvattaja, joka käy perheen kanssa varhaiskasvatussuunnitelmaan (Lapsen vasu) liittyvät keskustelut sekä siirtopalaverit lapsen siirtymässä ryhmästä tai päiväkodista toiseen. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma-keskustelut käydään noin kahden kuukauden kuluttua hoidon alkamisesta ja Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma –keskustelut (Leops) käydään loppuun mennessä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa tai kerran vuodessa.

Vasuun kirjataan yhteistyössä vanhempien kanssa lapsen yksilölliset varhaiskasvatuksen tavoitteet huomioiden lapsi yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Vasuun kirjataan, miten lapsen yksilöllisiin tarpeisiin vastataan, sekä lapsen omia ajatuksia ja mielipiteitä. Mahdollinen kaksikielisyys suunnitelma kirjataan vasuun.

Hyve 4 on päivähoidon ja neuvolan yhteistyönä toteuttama lapsen laaja terveystarkastus. Päiväkodissa käydään vanhempien kanssa keskustelu noin kaksi kuukautta ennen lapsen 4-vuotis syntymäpäivää. Vanhemmat saavat kutsun keskusteluun, keskustelurungon ja haastattelukysymykset lapselle. Keskustelun pohjalta täytetään Hyve 4 –kaavake. Lapsen vastauksista kasvattajat saavat arvokasta palautetta lapsen kokemuksista päivähoidossa. Kun vanhemmat ovat lukeneet ja hyväksyneet tekstin, kaavake lähetetään päiväkodista neuvolaan ennen lapsen 4-vuotisneuvolakäyntiä. Neuvolasta lähetetään neuvolakäynnin palaute päiväkotiin. Näin lapsen kasvun ja kehityksen tuen tarpeisiin voidaan

puuttua yhteistyössä vanhempien kanssa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Leopsiin kirjataan yhteistyössä vanhempien kanssa lapsen vahvuudet ja tuen tarpeet, yksilölliset esiopetuksen tavoitteet sekä mahdollinen kaksikielisyyden suunnitelma. Lapsen ajatuksia kootaan myös leopsiin. Keväällä leopsiin kirjataan kuvaus lapsesta esiopetuksen lopussa. Tämän kuvauksen esiopettajat toimittavat lapsen tulevaan kouluun vanhempien luvalla.

Ryhmät tiedottavat toiminnastaan vanhemmille eri tavoin, esim. kotitiedotteilla, sähköpostitse ja ilmoitustauluilla olevilla tiedotteilla. Päiväkodissa järjestetään vanhemmille ja perheille vanhempainiltoja, hakukahveja, juhlia ja erilaisia tapahtumia.

4 Oppimisympäristö

4.1 Fyysinen

Oppimisympäristö on rakennettu lapsen tarpeita vastaavaksi. Päiväkodin monipuoliset sisätilat, ulkopiha ja lähiympäristö muodostavat turvallisen ja oppimista tukevan paikan kasvaa ja kehittyä. Toivossa painotetaan pienissä ryhmissä toimimista päiväkodin hyviä pienryhmätiloja hyödyntäen. Ryhmätilojen lisäksi Toivossa on ateljee Lumo, vesileikkihuone Pisara, pienryhmähuone Tähti, yläkerta Valo, liikunta/musiikkisali Säihke ja Kotikeittiö. Ruokailussa käytämme ryhmätiloja, ruokasalia ja Kotikeittiötä, jotta ruokailu saadaan sujumaan rauhallisesti ja osittain pienryhmissä toimien. Käytämme kaikkia tiloja aktiivisesti, mikä mahdollistaa leikin jatkamisen myöhemmin esimerkiksi lepotuokion jälkeen. Leluilla, peleillä ja muilla tavaroilla on omat kuvin merkityt paikat ja ne ovat helposti lasten saatavilla.

Päiväkodin iso piha on jaettu kahteen alueeseen, mikä antaa eri-ikäisille lapsille mahdollisuuden turvalliseen ulkoiluun ja liikkumiseen. Lähiympäristön metsät, pellot, leikkipuistot, kirjasto, urheiluhalli luistelukenttineen ja ponitalli ovat lähiretkikohteitamme. Retkillä tutustutaan luontoon ja tutkitaan sen ilmiöitä. Opetamme lapsia luonnon kunnioittamiseen ja ekologisuuteen. Viemme lasten kanssa ryhmissä kertyneet paperi- ja kartonkiroskat niille kuuluviin kierrätyslaitteisiin.

Päiväkotimme Toivon pelastussuunnitelma päivitetään vuosittain. Henkilökunta tekee säännöllisin väliajoin turvallisuuskierroksen päiväkodin tiloissa. Henkilökunnalla ja lapsilla on yhteinen poistumisharjoitus kerran vuodessa.

4.2 Psyykkinen

Päiväkotimme ilmapiiri on lämmin ja kannustava. Hyväksymme lapsen sellaisenaan kuin hän on. Syli on avoinna lapselle ja asetamme rajat johdonmukaisesti, jotta lapsi kokee olonsa turvalliseksi. Kiireetön ja myönteinen ilmapiiri auttaa lasta ilmaisemaan itseään.

Vahvistamme lapsen itsetuntoa arvostamalla lapsen toimintaa ja annamme positiivista palautetta paitsi onnistumisesta, myös yrittämisestä. Huomiomme ei kiinnity pelkästään lopputulokseen. Tuemme lapsen motivaatiota antamalla lapsen ideoita ja vaikuttaa toiminnan toteuttamiseen.

Jokainen lapsi on oma persoonansa ja toimii oman temperamenttinsa mukaisesti. Kasvattaja antaa jokaisen lapsen toimia ryhmässä omana itsenään. Tavoitteenamme on, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi sosiaalisissa tilanteissa ja uskaltaa ilmaista itseään. Autamme lasta kertomaan omista tunteistaan ja käsittelemään niitä.

4.3 Sosiaalinen

Opetamme lapsia sopimaan asioista yhdessä toisten lasten kanssa, selvittämään ristiriitatilanteita puhumalla ja hakemaan tarvittaessa apua aikuiselta. Lasten välisistä ristiriitatilanteista keskustellaan ikätasoisesti yhdessä ryhmän lasten kanssa. Toivossa ketään ei saa satuttaa, ei sanoin eikä teoin. Lapsia ohjataan auttamaan ja kannustamaan toisiaan.

Olemme sopineet koko henkilökunnan kanssa selkeät yhteiset säännöt, ”kaikki kasvattavat kaikkia”. Turvallisen oppimisympäristön takaamiseksi puutemme kiusaamiseen välittömästi. Jos kiusaamista ilmenee lapsiryhmässä, siitä keskustellaan lasten ja heidän vanhempiensa kanssa. Tilanteet selvitetään kaikkien asiaan osallisten kanssa.

4.4 Lasten osallisuus

Toivossa lasten ajatuksia ja mielipiteitä arvostetaan, kuunnellaan ja ne huomioidaan toiminnassa. Parhaiten lasten ajatukset voidaan huomioida, kun toimitaan pienissä ryhmissä päivän eri tilanteissa. Lasten esittämien ajatusten äärelle pyritään palaamaan, jos niihin ei pystytä juuri sillä hetkellä riittävästi paneutumaan.

Aikuinen saa tietoa lasten mielipiteistä ja kiinnostuksen kohteista keskustelemalla lasten kanssa, sekä kuuntelemalla ja havainnoimalla lapsia. Yhteisen toiminnan suunnittelu perustuu lasten tarpeisiin ja kiinnostuksen kohteisiin. Lapset esittävät omia ideoitaan ja valitsevat mieleistään tekemistä. Vanhempien rooli lasten ajatusten välittäjänä on tärkeä, esimerkiksi jos lapsella ja henkilökunnalla ei ole yhteistä kieltä. Turvallinen ilmapiiri kannustaa arempiakin lapsia omien mielipiteidensä ilmaisemiseen. Lasten toimintaa valokuvataan vanhempien luvalla ja heidän ajatuksia ja ideoita kirjataan ylös.

4.5 Pienissä ryhmissä toimiminen

Toivossa toimitaan pienissä ryhmissä päivän eri tilanteissa. Koko ryhmän tilanteita ovat mm. ruokailut, lepo hetket ja iltapäiväulkoilut. Siirtymätilanteissa, esimerkiksi uloslähdöissä kaikki ryhmän lapset eivät ole yhtä aikaa, jotta tilanteet olisivat rauhallisia.

Pienryhmiä muodostetaan lasten tarpeet huomioiden, jolloin toiminta on lapsilähtöistä ja lasten yksilölliset tarpeet tulevat huomioituksi. Pienissä ryhmissä toimiminen antaa sekä lapsille että aikuisille aikaa ja rauhaa, sekä mahdollistaa hyvän vuorovaikutuksen. Lapset saavat keskittyä tekemiseen ja aikuisilla on mahdollisuus lasten havainnointiin sekä yksilölliseen tukemiseen. Pienissä ryhmissä toimittaessa on myös helpompi kuulla kaikkien lasten mielipiteet.

Pienissä ryhmissä toimiminen vaatii etukäteen tarkkaa suunnittelua, mutta myös spontaaneihin toiminnan mahdollistaviin hetkiin tartutaan. Jos aikuisia puuttuu, toisia autetaan yli ryhmärajojen, jotta arki säilyy rauhallisena ja turvallisena. Yhdessä sovitut käytännöt, kuten ulkoilun porrastaminen tuovat lisää rauhaa ja ti-

laa toimintaan. Toivossa on paljon tiloja, jotka tukevat pienissä ryhmissä toimimista. Tilojen varauslistat ja ryhmien kiinteät tilojen käyttövuorot mahdollistavat sujuvan arjen.

5 Hoito ja huolenpito

Päiväkoti Toivossa hyvä, turvallinen hoito ja huolenpito luovat pohjan lapsen kehitykselle. Hoitoa ja huolenpitoa ovat pukeminen, riisuminen, peseytyminen, WC- toiminnot, ruokailu, lepo ja uni. Keskeistä niissä on aikuisen ja lapsen lämmin vuorovaikutus ja fyysinen läheisyys. Tavoitteenamme on, että lapsi oppii selviämään näissä tilanteissa iän myötä itsenäisesti ja omatoimisesti. Hoidon ja huolenpidon hetkiä hyödynnetään myös pedagogisesti, esimerkiksi pukemistilanteissa voidaan nimetä vaatteita kielen kehitystä tukien.

Totutamme lasta huolehtimaan yleisestä siisteydestään, esimerkiksi suun pyyhkiminen ruokailun jälkeen ja nenän niistäminen. Aikuinen näyttää lapselle oikean käsienpesumallin ja opettaa lasta ymmärtämään käsienpesun tärkeyden. Autamme lasta tarvittaessa WC-käynnillä. Liikuntatuokioilla lapsi käyttää tarkoitukseen sopivia vaatteita.

Ohjaamme lapsia kannustaen heitä omatoimisuuteen, tarkoituksenmukaiseen pukeutumiseen ja omista vaatteista huolehtimiseen. Vanhemmilta toivomme vaatteiden nimikoimista.

Ruokailutiloina toimivat omat ryhmätilat, ruokasali ja kotikeittiö. Ruokailujärjestelyt mietitään aina lasten tarpeet huomioon ottaen. Esimerkiksi alle 3-vuotiaat tarvitsevat rauhallisen ja turvallisen oman ryhmätilan ruokailun onnistumiseksi. Osa ryhmistä syö omissa ryhmätiloissaan, osa ruokasalissa tai Kotikeittiössä. Pyrimme pitämään yllä ruokarauhaa. Ruokailu tapahtuu pienissä pöytäryhmissä ja aikuiset ruokailevat lasten pöydissä. Ruokailun yhteydessä keskustelemme ruoan terveellisyydestä ja rohkaisemme lapsia maistelemaan erilaisia ruokia. Opastamme lapsia yksilöllisesti ruokailuvälineiden oikeaan käyttöön ja hyviin pöytätapoihin.

Päiväkodissamme kaikki lapset lepäävät lounaan jälkeen. Pidämme tärkeänä että kaikki lapset saavat rauhallisen hetken touhukkaan päivän aikana. Päiväunia tarvitseville annetaan nukkumisrauha. Lepotuokiolla aikuinen voi lukea satuja tai voidaan yhdessä kuunnella rauhallista musiikkia. Lapset saavat ottaa viereensä oman unilelun.

6. Kielen ja vuorovaikutuksen merkitys toiminnassa

Äidinkieli on ajattelun, ilmaisun ja vuorovaikutuksen väline. Kielen riittävä taitaminen on perusta kaikelle oppimiselle. Lapsi oppii äidinkieltään ja mahdollista toista kieltä vanhempien, toisten lasten ja muiden aikuisten kanssa. Myös ei-kielilliset viestit, ilmeet, eleet ja äänenpainot ovat vuorovaikutusta. Lapsi osallistuu vuorovaikutukseen oman ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

Päiväkodissämme aikuisten tehtävänä on mahdollistaa lapsille päivittäin tilaisuuksia puhua ja tulla kuulluiksi. Rohkaisemme lapsia puhumaan, kysymään, kertomaan sekä ilmaisemaan mielipiteitään. Aikuinen on hyvän kielenkäytön mallina. Toimiessaan pienissä ryhmissä lapset rohkaistuvat puhumaan ja toisten kuuntelemisen opettelu on helpompaa kuin isossa ryhmässä. Puheen ymmärtämisen ja tuottamisen apuna käytämme tarvittaessa vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä, esimerkiksi kuvia ja tukiviittomia.

Lapset tarvitsevat ajattelunsa välineiksi käsitteitä ja sanojen merkitysten ymmärtämistä. Ohjeiden noudattaminen on vaikeaa, jos lapsi ei ymmärrä käsitteitä; esimerkiksi ”viereen, eteen, pieni, keskimäinen”. Pelaamme lasten kanssa erilaisia kielen hallintaa ja oppimista kehittäviä pelejä, kuten Aliasta. Luemme lapsille paljon ja keskustelemme luetusta. Tämä tukee kuullun ymmärtämistä ja muiden kielellisten taitojen kehittymistä.

7. Monikulttuurisuus Toivossa

Latokartanossa asuu perheitä eri kulttuureista. Kielestä, kulttuurista tai uskonnosta riippumatta kaikkia perheitä kohdellaan kunnioittavasti, perheiden kulttuuritaustaa ja yksilöllisyyttä arvostaen. Jokaisen lapsen tulee saada tuntee olevansa hyväksytty ja arvostettu sekä tuntee kuuluvansa ryhmään tasavertaisena jäsenenä.

Kun lapsi aloittaa päivähoiton, otetaan tutustumiskäyntiin ja aloituskeskusteluun tarvittaessa tulkki mukaan. Tarvittaessa kaikissa muissakin perheen kanssa käytävissä neuvotteluissa on suositeltavaa käyttää tulkkia. Vasu- tai leops –keskustelussa laaditaan lapsen kaksikielisyyden suunnitelma yhdessä vanhempien kanssa. Tavoitteena on vahvistaa lapsen kaksikielisyyttä. Päiväkodissa tuetaan suomen kielen oppimista ja vanhempia kannustetaan puhumaan kotona omaa äidinkieltään.

Päiväkodissa lapsi oppii suomen kieltä kaikissa arjen vuorovaikutustilanteissa. Lapset, joiden äidinkieli ei ole suomi, saavat päiväkodissa myös suomi toisena kielenä –opetusta (S2 –opetus). Opetus lähtee lapsen sen hetkisestä suomen kielen osaamisen tasosta. Jokaisessa lapsiryhmässä on lastentarhanopettaja, joka vastaa ryhmänsä S2 –opetuksesta.

S2-opetus on toiminnallista, leikinomaista ja sitä toteutetaan koko ryhmän tilanteissa, pienissä ryhmissä tai yksilöllisesti. S2-opetuksen toimintatapoja ovat mm. pelit, leikit, laulut, liikunta, sadut ja lorut. Havainnoimme ja dokumentoimme lapsen suomen kielen kehitystä arjessa ja täytämme suomen kielen seurantalomaketta, jossa olevat tiedot siirtyvät leopsin mukana vanhempien luvalla kouluun.

Suomen kielen oppimisen arvioinnin tukena käytämme puheen ja kielen kehityksen arviointimenetelmiä, esim. ”Kettu-testi” ja ”Lauran päivä”. Tavoitteenamme on, että lapsi saavuttaa päiväkotiaikana sellaisen suomen kielen taidon, että hän voi aloittaa koulun mahdollisimman hyvin valmiuksin.

Kun lapsella ei ole vielä suomen kielen taitoa tai se on puutteellinen, käytämme kuvia apuna arjen tilanteiden ymmärtämisessä. Viikko- ja päiväohjelma ovat kuvitettuna lapsen nähtävillä. Annamme lapselle tarvittaessa omat tukikuvat, joiden avulla hän tulee ymmärretyksi. Selkeä toimintastrukturi, samoina toistuvat asiat ja kuvallinen tuki auttavat lasta toimimaan ryhmässä yhdessä toisten kanssa.

Eri kulttuurien ja uskontojen ruokailu-, puhtaus-, pukeutumis- ym. tavoista puhutaan vanhempien kanssa käytävissä keskusteluissa ja ne huomioidaan päiväkodin arjessa. Juhlien ja tapahtumien avulla lapsi tutustuu ja saa tietoa suomalaisesta kulttuurista ja tavoista.

8 Lapselle ominainen tapa toimia

8.1 Leikkiminen

Leikkiminen on lapsen tärkein ja luontaisin toimintatapa. Leikki tarjoaa lapselle mahdollisuuksia sosiaaliseen vuorovaikutukseen, tunteiden ilmaisemiseen ja onnistumisen kokemuksiin. Leikkiminen kehittää lapsen ajattelua, kieltä, mielikuvitusta ja ongelmanratkaisutaitoja. Leikkiä havainnoimalla ja siihen osallistumalla aikuinen tutustuu lapseen paremmin, oppii tuntemaan lapsen persoonaa ja sosiaalisia taitoja. Lapsi saa leikistä kokemuksia sekä toiminnan ja keksimisen iloa. Leikki on tärkeää lapsen tunne-elämän, sosiaalisen, motorisen ja kognitiivisen kehityksen kannalta.

Aluksi lapsi leikkii yksin, jolloin hän tutustuu esineisiin, niiden käyttömahdollisuuksiin sekä jäljittelee aikuisen toimintaa. Vähitellen hän oppii toimimaan toisten lasten kanssa rinnakkain, mutta leikki ei ole vielä yhteistä. Sosiaalisten taitojen kehittyessä kavereiden merkitys lisääntyy ja lapset alkavat leikkiä keskenään esimerkiksi roolileikkejä.

Toimintaympäristön fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset tekijät vaikuttavat siihen, miten lapset leikkivät. Aikuiset leikkivät tarvittaessa lasten kanssa, auttavat lapsia leikin kehittämisessä ja mahdollistavat lasten keskinäisen leikkimisen järjestämällä leikkiin sopivan tilan ja välineet. Ryhmässä voi olla esim. leikkitalu, joka ohjaa lasta leikin valinnassa. Leikkirauhan turvaaminen ja leikin jatkumisen

mahdollistaminen myös seuraavina päivinä on tärkeää. Ryhmissä sovitaan, milloin lapset voivat tuoda omia lelujaan päiväkotiin.

8.2 Liikkuminen

Päiväkotimme on mukana Valon liikunta- ja hyvinvointiohjelmassa. Ohjelman tarkoituksena on lisätä lasten arkipäivän liikkumista. Olimme mukana ohjelman pilotoinnissa 2013 - 2015 ja keväällä 2015 sitouduimme ohjelmaan mukaan.

Lisäämme liikuntaa pienin askelin, jotta sitä olisi helpompi toteuttaa. Liikkumiseen kiinnitetään huomiota koko lapsen päivähoitopolun ajan, pienestä taaperosta aina esikouluikäiseen asti. Aamu- ja päiväpiireissä on liikuntaa mukana, vältämme turhaa istumista ja odottelua, liikuntavälineet ovat lasten saatavilla ja käytämme ahkerasti päiväkodin ympäristön tarjoamia liikuntamahdollisuuksia.

Ulkoilemme päivittäin kaikissa sääolosuhteissa. Pihalla lapsi löytää luontaisesti erilaisia tapoja liikkua. Päiväkodin iso piha on jaettu kahteen alueeseen, mikä takaa eri-ikäisille lapsille mahdollisuuden turvalliseen ulkoiluun ja liikkumiseen. Erilaiset pallopelit ja juoksuleikit kuuluvat jokapäiväiseen ulkoiluun. Pihan ihanat isot portaat tarjoavat lapsille turvallisen paikan motoriikan harjoitteluun. Runsaslumisena talvena portaat muuttuvat vauhdikkaaksi pulkkamäeksi.

Päiväkodin pihassa toteutamme säännöllisesti viikottain lapsille aikuisten ohjaamia liikuntaleikkejä. Vähitellen lapset toteuttavat leikkejä itse aikuisen antamasta mallista ja keksivät omia pihaleikkejä. Päiväkodin pihassa leikkivälineinä on mm. autonrenkaita, lautoja ja muuttolaatikoita. Lapset kierittävät, vetävät, työntävät ja nostavat. Retkillä juoksemme ja kiipeilemme paljon. Näin karkea-motoriikka saa monenlaista harjoitetta. Liikuntamyönteisyys näkyy päiväkodissämme sekä sisällä että ulkona. Olemme kiinnittäneet huomiota sääntöihin, jotka estävät lasten luontaisen liikkumisen. Esimerkiksi liukumäkeä saa kiivetä ylöspäin ja käytävillä saa hyppiä sekä juosta.

Toivomme myös perheiden osallisuutta lasten liikunnan lisäämiseen. Pidämme liikunnallisia vanhempainiltoja sekä äitien- ja isänpäiviä. Kannustamme perheitä kulkemaan matkat päiväkotiin pyörällä tai kävellen. Toivomme myös, että rattaat jäisivät kotiin, aina kun se on mahdollista.

8.3 Tutkiminen

Lapsi on luonnostaan utelias ja kiinnostunut ympäristöstään sekä sen tapahtumista. Lasten ihmettelyihin ja kysymyksiin etsitään yhdessä vastauksia esimerkiksi keskustelemalla, kirjoista, sanomalehdistä ja internetistä. Lapsi oppii tutkimaan; haistamalla, maistamalla, tunnustelemalla, näkemällä, kuulemalla ja kuuntelemalla. Oppimisen iloa vahvistavat yrityksen, erehdyksen ja oivalluksen kokemukset. Aikuisen on tärkeää olla läsnä, kuunnella ja ohjata lasta sekä luoda tutkimiseen innostava, avoin ja kannustava ilmapiiri. Pienissä ryhmissä toimimalla mahdollistuu lapsen oma rauha tutkia, pohtia ja tuoda esille omia näkemyksiään vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisen kanssa.

Tutkimme ja havainnoimme esimerkiksi luontoa ja sen eri ilmiöitä retkeilemällä lähimetsässä ja –ympäristössä, sekä tekemällä lasten kanssa erilaisia kokeita, kuten jäätymis-, istutus- ja maatumiskokeita. Tutkimista tapahtuu vuodenaikojen mukaan. Lasten kanssa pohditaan vuodenaikojen eroja ja tarkkaillaan luonnossa tapahtuvia muutoksia.

8.4 Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen

Lapsi saa taiteellisia kokemuksia musiikin, tanssin, kuvallisen ilmaisun, draaman, käden taitojen ja kirjallisuuden kautta. Sallivassa, turvallisessa ja kannustavassa ilmapiirissä lapsi rohkaistuu ilmaisemaan itseään. Tuemme lasten itseilmaisua tarttumalla lasten aloitteisiin ja ideoihin. Tarvittaessa tarjoamme virikkeitä, ideoita ja materiaaleja, jotka tukevat lasten taiteellista kokemista ja ilmaisemista.

Musiikki on osana arkea; harjoitteleme äänenkäyttöä, laulamme, kuuntelemme musiikkia, leikimme, lorutteleme, rytmitämme, tanssimme, liikumme ja soitamme erilaisia soittimia. Musisoimme yhdessä päiväkodin yhteisissä juhlissa ja tapahtumissa.

Lapset piirtävät, maalaavat, leikkaavat, liimaavat, ompelevat, muovailevat ja rakentelevat. Välineet ovat lasten saatavilla. Lasten töitä on esillä sekä ryhmissä että yhteisissä tiloissa. Jokaisella ryhmällä on mahdollisuus käyttää ateljee Lumoa. Lumossa on monipuolisia tarvikkeita ja materiaaleja lasten askarteluun. Käytämme paljon kierrätys- ja luonnonmateriaaleja. Lapsilla on mahdollisuus tutustua erilaisiin materiaaleihin, välineisiin ja tekniikoihin sekä ohjatusti että itsenäisesti. Käden työt liittyvät meneillään olevaan vuodenaikaan, päiväkodin sekä ryhmien omiin teemoihin, juhliin ja tapahtumiin valmistautumiseen.

Luemme lapsille ja kirjoja on lasten ulottuvilla. Sadutuksessa lapsi saa käyttää mielikuvitustaan ja hänen kielelliset taitonsa tulevat esille. Lasten dokumentoitujen kertomusten ja tarinoiden kautta lapset tulevat kuulluiksi ja aikuiset saavat arvokasta tietoa lasten kielen oppimisen vaiheesta ja kehitymisestä.

Draama perustuu lapsen kehitystasosta lähtevään, leikinomaiseen toimintaan, joka edistää lapsen kielellistä kehitystä sekä valmiuksia uusien asioiden oppimiseen. Siinä yhdistyvät eri taiteen lajit, lasten kokemukset ja tieto, joita työstimme yhdessä esimerkiksi nukketeatteriesitysten avulla. Roolihahmojen kautta lapsi pääsee ilmaisemaan itseään ja tunteitaan. Lapsilla on mahdollisuus esittää omia esityksiä ja kertoa tarinoita omassa ryhmässä sekä talon yhteisissä juhlissa.

9 Esiopetus

Toivon esiopetuksessa noudatetaan Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaa (2014), joka pohjautuu valtakunnallisen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin (2010). Esiopetusta annetaan vuotta ennen oppivelvollisuutta. Se on suunnitelmallista, tavoitteellista, maksutonta, perusopetuslain alaista opetusta ja kasvatusta. Esiopetuksessa sovelletaan päivähoitolakia, kun esiopetus tapahtuu päiväkodissa. Esiopetuksesta vastaa lastentarhanopettaja. Esiopetus-aika on neljä tuntia päivässä ja siihen sisältyy ohjattu toiminta, leikki, lepo, ruokailu, ulkoilu, juhlat ja retket. Esiopetus noudattaa peruskoulun toiminta- ja loma-aikoja.

Esiopettajat laativat vanhempien kanssa lokakuun loppuun mennessä lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman (leops), johon kirjataan lapsen yksilölliset esiopetuksen tavoitteet. Esiopetuksessa ei ole oppimistavoitteita, vaan jokainen lapsi saa edetä oppimisessaan omaa tahtia. Leops arvioidaan vanhempien kanssa keväällä, tarvittaessa muulloinkin esiopetusvuoden aikana. Keskeistä esiopetuksessa on positiivinen ja kannustava palaute sekä lapsen myönteisen oppijaminäkuvan tukeminen.

Esiopetuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen oppimisvalmiuksia sekä havaita ja ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Tärkeitä oppimisvalmiuksia ovat muisti, looginen ajattelu, päättely, ajan ja paikan hahmottaminen, oman kehon hahmottaminen ja motorikka. Tärkeitä taitoja ovat myös kuunteleminen, keskittyminen, tehtävien aloittaminen ja loppuun tekeminen, itsestä ja omista tavaroista huolehtiminen, oma-aloitteisuus, kyky toimia yksilönä ryhmässä ja rohkeus ilmaista omia mielipiteitä.

Esiopetuksen sisältöalueita ovat kieli ja vuorovaikutus, matematiikka, etiikka ja katsomus, ympäristö- ja luonnontieto, terveys, fyysinen ja motorinen kehitys sekä taide ja kulttuuri. Esiopetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa toimitaan eheyttävän opetuksen periaatteen mukaan. Esimerkiksi metsäretki on liikuntaa, luonto- ja ympäristökasvatusta, tietoa (havupuut, lehtipuut jne.), sään ja vuodenaikojen vaihtumisen havainnointia, aistien herkistämistä (kuunnellaan luonnon ääniä, haistellaan metsän tuoksua), matematiikkaa (esim. ”etsi seitsemän käpyä”), äidinkieltä (suullisten ohjeiden mukaan toimimista, asioiden nimeämistä) ja sosiaalisten taitojen opettelua.

Esiopetuksessa opettelemme asioita leikkien, liikkuen, taiteellisten kokemusten ja ilmaisemisen kautta sekä itse tutkien. Esiopettaja voi halutessaan käyttää opetuksen tukena lapsen esiopetuskirjaa.

Toivon esiopetuksessa korostamme sosiaalisten ja yhteistyötaitojen sekä lapsen itsetunnon vahvistamista. Esiopetuksessakin arjen tilanteet, esimerkiksi leikki, ulkoilu ja ruokailu ovat merkittäviä oppimistilanteita. Vuorovaikutustilanteissa opetellaan toisten huomioimista, yhteistyötaitoja, oman vuoron odottamista ja pettymysten sietokykyä.

9.1 Yhteistyö alueella

Alueen esikoululaisten yhteistä toimintaa suunnitellaan ja arvioidaan Latokartanon alueen esiopettajien tapaamisissa. Vakiintuneita tapahtumia alueella ovat esikoululaisten yhteinen Ystävänpäiväjuhla helmikuussa ja sähköturnaus maaliskuuhun.

Alueen päiväkotien ja lähikoulujen (Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu ja Latokartanon peruskoulu) kanssa on laadittu yhteistoimintasuunnitelma, joka tarkistetaan vuosittain. Suunnitelman mukaisesti teemme esikoululaisten kanssa vierailuja kouluille ja annamme vanhempien luvalla tietoja lapsista koulun oppilashuoltoryhmälle. Esiopettajat vievät lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman vanhempien luvalla keväällä lapsen tulevaan kouluun.

9.2 Oppilashuolto

Esiopetuksen oppilashuollon avulla edistetään jokaisen lapsen tervettä, tasapainoista kasvua ja kehitystä sekä luodaan edellytykset hyvälle kasvu- ja oppimiselle. Tavoitteena on, että lapsi kokee toimintaympäristön turvalliseksi ja viihtyisäksi, tuntee yhteenkuuluvuutta ryhmään, saa huolenpitoa, ohjausta, kannustavaa palutetta päivittäisessä arjessa ja apua ongelmatilanteissa.

Varhaiskasvatusalueellamme toimii oppilashuoltoryhmä, joka vastaa yksikkötason oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Oppilashuollon toteuttaminen kuuluu kaikille kasvatusyhteisössä työskenteleville. Esiopetuksen lapsikohtaisesta oppilashuoltotyöstä vastaa lastentarhanopettaja.

Esiopettajat, päiväkodin johtaja ja alueen kiertävä erityislastentarhanopettaja (kelto) pitävät esiopetuksen alettua yhteistyöpalaverin. Silloin kartoitetaan mahdolliset lasten tuen tarpeet sekä yhteistyötahot, joita voivat olla neuvola, perheneuvola, lastensuojelu ja muut lasta tutkivat tai hoitavat tahot. Olemme yhteydessä yhteistyötahoihin aina vanhempien suostumuksella.

Lapsen terveydestä ja turvallisuudesta huolehtiminen on osa oppilashuoltoa. Päiväkodissamme on yhdessä sovitut säännöt, joiden noudattamista Toivon hoito- ja kasvatushenkilöstö yhdessä valvoo. Retkien turvallisuus varmistetaan suunnittelemalla retkien reitit ja aikataulut etukäteen. Retkillä on riittävä määrä aikuisia mukana. Päiväkodissamme on pelastussuunnitelma, jossa on tarkat ohjeet mm. tapaturmien ja lapsen katoamisen varalta. Ruokailussa lapsia ohjataan hyviin ruokailutapoihin ja kerrotaan terveellisen ruuan merkityksestä. Lasta rohkaistaan maistamaan ja syömään kaikkia ruokia.

Kaikilla lapsilla tulee olla fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen oppimisympäristö. Kiusaamisen suhteen meillä on nollatoleranssi. Puutumme kiusaamistilanteisiin ja käsittelemme ne kaikkien asiaan osallisten kanssa.

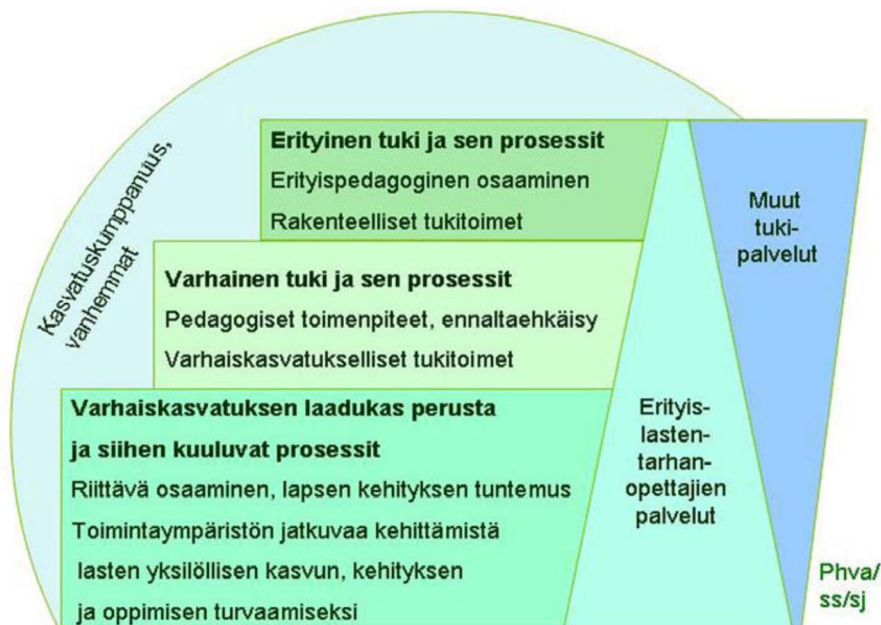
9.3 Arviointi

Esiopetuksessa lapsen yksilöllistä kasvua ja kehitystä arvioidaan yhdessä lapsen ja hänen vanhempiensa kanssa. Arviointi pohjautuu lapselle esiopetuksen alussa asetettuihin kasvun ja kehityksen tavoitteisiin. Lapsi saa esiopetuksen päätyttyä esiopetuksen osallistumistodistuksen.

10 Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa

Lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa tarkoittaa lasten jokapäiväistä tukemista arjen elämässä ja oppimisessa. Jokaisen lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen on yksilöllistä. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa tai lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaa tehtäessä keskustelemme vanhempien kanssa mahdollisesta tuen tarpeesta ja yhdessä sovimme, miten lasta tuetaan arjessa. Lapsen tulee saada tarvitsemansa pedagoginen tuki sinne, missä hän päivittäin aikaansa viettää ja tukea tarvitsee. Valtaosa tukemisesta on arjessa tapahtuvaa tukea, kuten esimerkiksi siirtymätilanteiden porrastaminen, kuvien käyttö, tuki- viittomat, aikuisen tukema leikki, reissukalenteri ja pienissä ryhmissä toimiminen.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen on osa varhaiskasvatuksen perustehtävää. Se on yleensä yleistä ryhmätoimintaa, johon lapsi osallistuu ja jossa on huomioitu lapsen tarpeet. Joskus lapsi tarvitsee enemmän tukea sosiaalisen, fyysisen, tunne-elämän ja puheen- ja kielenkehityksen osalta.

Lapsen tuki voi olla yleistä, tehostettua tai erityistä. Yleinen tuki on ryhmässä tietoisesti tapahtuvaa toimintaa, jossa huomioidaan lapsen yksilölliset tuen tarpeet. Lapsella saattaa olla pulmia nukkumisessa, ruokailussa tai käyttäytymisessään. Tällöin lapsi saa tukea omassa ryhmässään, jolloin lapsen kanssa

työskentelevät kasvattajat ovat keskustelleet yhdessä vanhempien ja mahdollisesti myös kelton (kiertävä erityislastentarhanopettaja) kanssa, mitä lapsen kanssa tehdään ja miten toimitaan. Toimenpiteet kirjataan vasuun tai leopsiin.

Kun lapsen tuen tarve lisääntyy, puhutaan tehostetusta tuesta. Lapsi voi olla integroituna tavalliseen lapsiryhmään ja joskus on mahdollista samalla pienentää ryhmän kokoa tai saada ryhmäkohtainen avustaja. Mikäli tehostetun tuen tarpeessa olevia lapsia on päiväkotiyksikössä useampia, on mahdollista hakea resurssierityislastentarhanopettajan tukea.

Lapsi voi saada erityistä tukea, kun edellä mainitut toimenpiteet eivät riitä. Tällöin lapselle voidaan hakea paikkaa integroidusta erityisryhmästä tai erityisryhmästä. Tehostetun ja erityisen tuen piirissä ollessaan lasta on jo tutkinut jokin taho (neuvola, lääkäri), joka suosittaa lapselle lisätukea. Tällöin lapselle laaditaan erityisen tuen suunnitelma yhdessä vanhempien ja lasta tutkineen tahon kanssa. Suunnitelma sisältyy lapsen vasuun tai leopsiin. Suunnitelmaan kirjataan lapsen oppimisen ja kehityksen tavoitteet ja menetelmät niiden saavuttamiseksi.

Lapsen oppimista ja kehitystä arvioidaan säännöllisesti vanhempien kanssa. Erityisen tuen tarkoituksena on mahdollistaa lapsen sosiaalinen osallistuminen ikäistensä seuraan sekä turvata sopiva opetus, tarpeellinen tuki, kuntoutus ja apuvälineet.

Toivossa tehostetun tuen piirissä olevat lapset on integroitu tavallisiin lapsiryhmiin. Kelto käy keskustelemassa ryhmien henkilökunnan kanssa. Talossa on integroitu erityisryhmä, jossa on erityistä tukea tarvitsevia lapsia, sekä vertaislapsia.

11 Yhteistyö

Tärkein yhteistyökumppanimme ovat lasten vanhemmat, joiden kanssa olemme päivittäin tekemisissä. Ryhmät pyytävät vanhemmilta kirjallisen palautteen toiminnasta syys- ja kevätkaudella. Vanhempainilloissa vanhemmilla on mahdollisuus esittää toiveitaan ja odotuksiaan lapsensa ryhmän toiminnasta. Leops- ja vasu –keskusteluissa vanhemmat saavat kertoa mielipiteitään ja toiveitaan oman lapsensa asioissa. Vanhemmille jaetaan päivähoitoon liittyviä kyselyjä ja tiedotteita.

Vanhemmilla on mahdollisuus osallistua päivähoitoyksikkö Melissa-Toivon vanhempainoimikunnan toimintaan, josta kerrotaan syksyn vanhempainillassa.

Muita yhteistyötahojamme ovat lastenneuvola, lasta tutkivat ja hoitavat tahot, perheneuvola, erilaiset lasta kuntouttavat terapeutit (musiikki-, toiminta- ja puhe-terapeutti) sekä lastensuojelu ja varhainen tuki. Varhaisen tuen tarkoituksena on auttaa perhettä arkielämään, lasten hoitoon ja kasvatukseen sekä kodinhoitoon liittyvissä asioissa. Varhaisen tuen tiimin työntekijöiden työmuotoina ovat

kotipalvelun perhetyö, sosiaaliohjaus, ohjaus muiden palveluiden piiriin ja erilaiset ryhmätoiminnot.

Teemme yhteistyötä alueen muiden päiväkotien kanssa mm. järjestäen liikunta- ja musiikkitapahtumia. Toivon ollessa suljettuna henkilökunnan kehittämispäivinä lasten varahoito järjestetään lähipäiväkodeissa sekä vastavuoroisesti meillä. Samoin tehdään joulun aikana ja kesällä.

Latokartanon varhaiskasvatusalueen päiväkotien pedagogisia palaverieja, joissa voidaan jakaa esimerkiksi opittua tietoa eri koulutuksista, pidetään muutamia kertoja vuodessa. Alueellamme työskentelee suomi toisena kielenä lastentarhanopettaja (S2-lto) ja kiertävä erityislastentarhanopettaja (kelto), joiden kanssa teemme säännöllisesti yhteistyötä.

Toivossa teemme yhteistyötä eri alojen oppilaitosten kanssa tarjoamalla opiskelijoille harjoittelupaikkoja.

Viikin seurakunta kutsuu meidät mm. joulun- ja pääsiäiskirkkoon sekä raamattuseikkailuun.

12 Arviointi ja dokumentointi

12.1 Lapsi

Henkilökunta saa tietoa lapsen tunteista, kehityksestä ja tarpeista olemalla läsnä päivän eri tilanteissa ja havainnoimalla lapsen toimintaa. Lapsi ilmaisee eleillään, ilmeillään, puheellaan, olemuksellaan ja käytöksellään mielialaansa sekä kiinnostuksensa asioihin ja päiväkodin toimintaan. Hakutilanteissa isommat lapset osaavat itsekin kertoa päivän sujumisesta ja omasta tekemisestään päiväkotipäivän aikana. Lasten ajatuksista, mielipiteistä ja mieltymyksistä saadaan tietoa kuuntelemalla lasta ja keskustelemalla hänen kanssaan.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan/ Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan kirjataan lapsen vanhempien kanssa tehdyt sopimukset joiden pohjalta suunnittelemme toimintaa. Lapsen vasua päivitetään ja arvioidaan vuosittain. Esiopetuksessa arviointi perustuu esiopetuksen yleisiin tavoitteisiin ja lapsikohdaisiin yksilöllisiin tavoitteisiin, joista sovitaan yhdessä vanhempien kanssa. Leopsia arvioidaan tarvittaessa syyskauden lopussa ja viimeistään kevätkauden lopulla. Tehostetun ja erityisen tuen lasten vasuja ja leopseja päivitetään säännöllisesti.

Jokaisella lapsella on päiväkodissa oma kansio, jonka vanhemmat tuovat päiväkotiin lapsen aloittaessa päiväkodissa. Kansion kerätään päiväkodissa lapsen piirustuksia, maalauksia ja tarinoita. Kansio siirtyy lapsen mukana ryhmästä toiseen. Lapsi saa kansion mukaansa esikouluvuoden jälkeen.

Päiväkodissa on mahdollisuus valokuvata lasten toimintaa. Valokuvien ottamiseen kysytään lupa vanhemmilta. Kuvia voidaan liittää mukaan lapsen kansioon.

12.2 Henkilökunta

Toivon henkilökunta pitää viikoittain koko päivähoitoyksikön yhteisiä kokouksia sekä ryhmän oman tiimikokouksen, joissa arvioidaan ja suunnitellaan toimintaa sekä tiedotetaan koko henkilökuntaa koskevista asioista.

Säännöllisissä pedagogisissa kokouksissa henkilökunta pohtii yksityiskohtaisemmin lasten kasvatukseen ja päiväkodin toimintaan liittyviä asioita. Sovittuja käytäntöjä muutetaan tarpeen tullen ja muokataan vastaamaan paremmin lasten tarpeita. Päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmaa tarkistetaan tarvittaessa.

Ryhmät laativat lokakuun loppuun mennessä ryhmäkohtaisen toimintasuunnitelman, jota arvioidaan syyskauden ja kevätkauden lopussa. Toimintasuunnitelmat liitetään päiväkodin omaan käyttöön päiväkodin vasun liitteeksi. Ryhmien henkilökunta keskustelee päivittäin lasten vanhempien kanssa tuonti- ja hakutilanteissa, jolloin käydään läpi päiväkotipäivän aikana tapahtuneita asioita. Tarvittaessa varataan pidempiä keskusteluajoja.

Vanhemmat voivat vastata vuosittain varhaiskasvatusviraston asiakaskyselyyn sekä lapsensa oman ryhmän palautekyselyyn. Kyselyjen tulosten pohjalta arvioidaan onnistumisia ja päätetään toimenpiteistä, joilla parannetaan asiakastyytyväisyyttä.